

Zespół Gospodarstw Pomocniczych
Politechniki Krakowskiej

Pracownia Katedry Planowania Przestrzennego

O P I S

projektu technicznego i roboczego
robót ziemnych, drogowych i ogrod-
niczych w ogrodzie zabytkowym w

J A B Ł O N I E .

I. etap.

Część południowa - Oś Pałac - Zak
Poniatowski.

Nierownik Pracowni
i główny projektant

/-/prof. dr Gerard Ciołek

1. Położenie i obszar .

Teren objęty I etapem realizacji projektu rekonstrukcji ogrodu położony jest na południe od pałacu, po obu stronach drogi, łączącej elewację boczną pałacu z łukiem Poniatowskiego. Obejmuje on w zasadzie górny taras ogrodu z fragmentami promienistych alei po zachodniej stronie osi pałac - łuk, wzgórze na południe od pawilonu królewskiego oraz klin między wzgórzem a ogrodzeniem sadu, z projektowanym w tym miejscu parkingiem. Powierzchnia tego terenu wynosi około 3,5 ha.

2. Ogólna koncepcja kompozycyjna i dyspozycja terenu.

Podstawą rekonstrukcji tej części ogrodu jest restytucja promienistego układu głównych alei, z których istnieje tylko aleja, łącząca pałac z łukiem Poniatowskiego, oraz powiązanie ich siecią dróg drugorzędnych, wiążących poszczególne fragmenty ogrodu w funkcjonalną całość. Ogólnie można określić układ dróg jako promienisto-koncentryczny, którego centrum stanowi pałac. Projekt przewiduje zapoczątkowanie na tym obszarze wszystkich elementów, które następnie - realizowane będą w dalszych etapach odbudowy ogrodu: aleje promieniste dwuchodnikowe, schodzące do dolnego ogrodu, wraz z nasypami ramp, aleją łączącą pałac z grota, aleją do łuku Poniatowskiego i do kortów tenisowych, aleją grzbietową przez wzgórze, na osi pawilonu królewskiego oraz drogę samochodową do parkingów i odcinek drogi jezdnej od obwodnicy dziedzińca w kierunku kuchni Marconiego. Na tym wachlarzu alei drogi koncentryczne wyznaczają pasma, o różnym stopniu zagospodarowania ogrodniczo-dekoracyjnego.

Pasma najbliższe pałacowi zawarte między aleją pałac-grota i aleją grzbietową na wzgórzu składa się z szeregu kwietników i trawników, obramionych bylinowymi bordiurami. Po obu stronach alei pałac-łuk rozmieszczone są dwa kwadratowe kwietniki, dwa podłużne prostokątne trawniki, których ramę od zachodu stanowi trapez trawnika obramowany

bylinowymi kwiatnikami, od wschodu ścianą krzewów i szpaleru, zamkniętego parter przed pawilonem królewskim.

Parter ten składa się z trawnika prostokątnego, otoczonego rabatami kwiatowymi, o sezonowych wysadach. W narożnych kwadratach przewidziane są jałowce kolumnowe. Otaczający parter szpaler, z wnękami na ławki ogrodowe, składa się z trzech rzędów grabu i powinien być prowadzony w ścianę.

Pasma drugie, licząc od pałacu, po obu stronach głównej alei, składa się z trawników z luźno rosnącymi istniejącymi drzewami, obramione jest od zachodu wielkim klombem krzewów i drzew, od wschodu wzgórzem, na którego południowym stoku biegną w piętrach trzy alejki, obsługujące solarium oraz droga grzbietowa. Obecne zakrzewienie tego wzgórza przewiduje się częściowo przetrzeć, celem stworzenia kilku grup klombów, z drobnymi uzupełnieniami klombów i grup nasadzonych. Odsłonięte przez przecinki kontury klombów należy obsadzić na nowo krzewami wg. projektu.

Pasma trzecie, sąsiadujące z łukiem Poniatowskiego otrzymuje dwie drogi, zbiegające się u łuku, ponadto dodatkowe nasadzenia krzewów i iglaków, uzupełniających stan istniejącego zadrzewienia.

W trójkącie na wschód od pawilonu królewskiego przewiduje się założenie parkingu dla samochodów osobowych w ilości 48 stanowisk. Parking składa się z dwóch jezdni, z których jedna posiada dwustronne stanowiska parkingowe, druga jednostronne, w wysepkami dla zachowania istniejących drzew; całość stanowisk obwód zamknięty, pozwalający na prawie bezkolizyjny ruch od pałacu i z powrotem na plac przed pałacem.

3. Drogi.

Dla dróg pieszych przewiduje się nawierzchnię z tłucznia ceglanego $\varnothing$ 0,1 - 1,0 cm na grubości 5-6 cm, z nachyleniem od osi 2% ku krawężnikom, na podkładzie z gruzu i tłucznia ceglanego $\varnothing$ 1,0 - 3,0 cm, grubości 15 cm, wałowanego, ujętego w krawężniki betonowe, gazonowe 20 x 6 cm, wkopanych równo z powierzchnią drogi i trawnika.

- 3 -

Nawierzchnia dróg jezdnych projektowana jest jako trylinkowa z sześciokątnych elementów 33 x 12, na warstwie wyrównawczej z grubego piasku, w krawężnikach betonowych chodnikowych 30x15 cm.

4. Ukształtowanie terenu

W związku z prowadzeniem dróg przewidywane są lokalne przemieszczenia mas ziemnych, dla uzyskania równomiernych i właściwych spadków śni podłużnych dróg. Dla nasypów wykorzystać należy zarówno wykopy jak i urobek z korytowania dróg. Brakujące kubetury ziemi dla nasypów należy pobrać z dolnego parku, z miejsc wskazanych przez nadzór autorski, a dotyczących projektowanych zbiorników wodnych. Nasypy należy ubijać warstwami co 20 cm. Teren otaczający wykopy i nasypy należy rozplantować do zaniku z naturalnym kształtem otoczenia.

5. Melioracja gleby.

Tereny pod trawniki, kwietniki i zakrzewienia śni nasadzone należy poddać zabiegom melioracyjnym, przez przekopanie, ^{zbronowanie,} usunięcie korzeni, gruzu, śmieci. W środki używające należy zastosować po uprzednim przebadaniu jakości gleby.

6. Trawniki, kwietniki, nasadzenia krzewów i drzew.

Dobór mieszanki nasion na trawniki uzależnić należy od ustalenia warunków glebowych, wodnych i insolacyjnych w poszczególnych partiach obszaru. ~~Wskazania~~ Zestaw kwiatów sezonowych oraz dobór bylin niezależnie od możliwości nabywczych, ustalić należy z nadzorem autorskim, przyjmując dla bylin ogólne wskazania: piętrzenie wysokości roślin w głąb, ciągłość kwitnienia poszczególnych grup, kontrastowanie kolorystyczne. Pola bylin należy rozdzielić pasmami trawnika ok. 20 cm szerokości. Krzewy o sadzonkach conajmniej 3-4 letnich, sadzić należy w odstępach 1 - 3 m, zależnie od wielkości krzewu w stanie wyrośniętym, graby żywopłotowe w rowkach, w odstępach 55 cm. Dzielę krzewów uzależnić należy od jakości materiału, a w szczególności od tendencji ogalacania od dołu. Drzewa w wieku 6-10 lat należy opatrzyć palami grubości 5 - 8 cm.